

## ЗАКОН

### о семену

„Службени гласник РС”, бр. 45 од 31. јуна 2005, 30 од 7. маја 2010 - др. закон

## I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

### Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин производње, дораде, коришћења, промета, увоза и испитивање квалитета семена пољопривредног биља, расада пољопривредног биља и мицелија јестивих и лековитих гљива, признавање новостворених домаћих сорти и одобравање увођења у производњу страних сорти и упис сорти пољопривредног биља у Регистар сорти пољопривредног биља.

### Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на производњу и промет генетички модификованог семена пољопривредног биља, расада пољопривредног биља и мицелија јестивих и лековитих гљива.

Одредбе овог закона не односе се и на узорке семена које предузеће и друго правно лице које се бави пословима испитивања и оплемењивања биља у области ратарства и повртарства производи, умножава, прима или шаље другом правном лицу које се бави пословима испитивања и оплемењивања у овим областима у циљу научних истраживања и извођења експеримената, у количинама које служе за огледне сврхе или за банке биљних гена.

Одредбе овог закона којима се утврђује признавање сорти пољопривредног биља не односе се на сорте цвећа, лековитог, ароматичног, зачинског и украсног биља, смеше трава за паркове и спортске терене и мицелије јестивих и лековитих гљива.

### Члан 3.

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) семе пољопривредног биља (у даљем тексту: семе) јесу генеративни или вегетативни делови биљака (семе жита, индустријског, крмног, повртарског, лековитог, ароматичног, зачинског биља, цвећа, кртоле, луковнице, чешњеви, расад, мицелије јестивих и лековитих гљива) који се користе за умножавање и производњу пољопривредног биља;

2) сорта пољопривредног биља (у даљем тексту: сорта) јесте скуп гајених биљака једне биљне врсте које се разликују по било ком својству (морфолошком, производном и др.) унутар исте биљне врсте од других сорти и које после генеративног или вегетативног умножавања задржавају униформност, стабилност, као и друга својства по којима се разликују од других сорти;

3) сортно семе јесте семе сорти које се налазе у Регистру сорти пољопривредног биља, укључујући и родитељске компоненте и све категорије семена произведене умножавањем предосновног семена сорти, а сертификовано је као сортно семе;

4) несортно семе јесте семе које није обухваћено тачком 3. овог члана, чија је производња одобрена и контролисана, а сертификовано је као несортно семе (семе цвећа, ароматично, лековито и зачинско биље);

5) натурално семе јесте недорађено и недеklarисано семе;

- 6) сертифициковано семе јесте семе произведено од семена познатог генетичког порекла и генетичке чистоће чија је производња контролисана и које је испитано, дорађено и декларисано у складу са одредбама овог закона;
- 7) категорија семена пољопривредног биља јесте одређена генерација умножавања семена;
- 8) произвођач семена јесте привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице или предузетник које се бави производњом, прометом или увозом семена;
- 9) расад пољопривредног биља (у даљем тексту: расад) јесте биљни материјал добијен генеративним или вегетативним путем, а који се користи за умножавање пољопривредног биља;
- 10) мицелија јесте вегетативно тело гљива умножено на чврстој или течной хранљивој подлози које служи за даље умножавање гљива, а користи се за исхрану људи или у лековите сврхе;
- 11) оплемењивач сорте (у даљем тексту: оплемењивач) јесте привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице, предузетник или физичко лице које је створило или открило нову сорту;
- 12) одржавалац сорте јесте оплемењивач или произвођач који одржава сорту по прописаним методама и гарантује да је сорта остала непромењена током одржавања и да је као таква униформна и стабилна;
- 13) стандардни узорак јесте узорак семена који оплемењивач доставља надлежном органу у моменту уписа сорте у Регистар сорти пољопривредног биља, а који се користи као контролни узорак;
- 14) дорада семена јесте процес у коме се семе пољопривредног биља припрема за тржиште а обухвата сушење, пречишћавање, селектирање, калибирање, полирање, пилирање, инкрустирање, гранулирање и др), као и третирање семена пестицидима или биостимулаторским средствима регистрованим за ту намену;
- 15) квалитет семена јесте сортна оригиналност (сортност) и генетичка чистоћа, садржај влаге, клијавост, чистоћа, влага, здравствено стање семена, као и прилагођеност семена за сетву, садњу или размножавање;
- 16) узорак семена јесте најмања прописана количина семена која репрезентује партију из које је узета, а ради утврђивања квалитета;
- 17) узорковач јесте физичко лице овлашћено за узорковање семена;
- 18) партија семена јесте одређена количина семена пореклом са исте парцеле и исте године производње чија маса не прелази највећу дозвољену количину, хомогена је, физички се може идентификовати и означена је јединственим бројем;
- 19) постконтролна испитивања јесу испитивања којима се проверава оригиналност (сортност) и генетичка чистоћа сорте која се налази у производњи, доради или промету;
- 20) ISTA сертификат јесте документ о квалитету партије семена у међународном промету (ISTA – Међународна организација за испитивање семена);
- 21) OECD сертификат јесте документ о сортности семена у међународном промету (OECD – Организација за економску сарадњу и развој);
- 22) признавање сорти јесте признавање домаћих новостворених сорти и одобравање увођења у производњу страних сорти;

23) DUS тест јесте тест којим се утврђује различитост, униформност и стабилност сорте у складу са одредбама UPOV (Међународна унија за заштиту нових биљних сорти);

24) VCU тест јесте тест којим се утврђује производна и употребна вредност сорте;

25) сорта стандард јесте сорта уписана у Регистар сорти пољопривредног биља, а која се истиче по својим производним и употребним вредностима и као таква служи у поступку признавања сорте;

26) одомаћена сорта јесте аутохтона домаћа и одомаћена страна сорта уписана у Регистар сорти пољопривредног биља;

27) референтна колекција јесте збирка сорти једне биљне врсте специфичних морфолошких карактеристика одређених по UPOV критеријумима која служи у оцени нових сорти на својства различитости, униформности и стабилности (DUS тест);

28) банка биљних гена јесте место чувања, описивања, сакупљања и употребе биљних генетичких ресурса.

#### Члан 4.

Категорије сортног семена, у смислу овог закона, јесу:

- 1) предосновно;
- 2) основно;
- 3) сертификовано семе прве генерације;
- 4) сертификовано семе друге генерације;
- 5) производно.

Предосновно семе јесте елита самооплодних биљних врста, самооплодне линије, супер елита кромпира и семе родитељских компоненти. Производи га и одржава одржавалац, а користи се за производњу основног семена. У промету је означено етикетом беле боје са дијагоналном линијом розе боје.

Основно семе јесте оригинал самооплодних биљних врста, компоненте хибрида и елита кромпира. Производи се под контролом министарства надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство), а користи се за производњу сертификованог семена прве генерације. У промету је означено етикетом беле боје.

Сертификовано семе прве генерације јесте прва сортна репродукција самооплодних биљних врста, прва генерација хибрида и оригинал кромпира, користи се за производњу семена друге генерације. Производи се под контролом Министарства. У промету је означено етикетом плаве боје.

Сертификовано семе друге генерације јесте друга сортна репродукција самооплодних биљних врста и прва сортна репродукција кромпира. Производи се под контролом Министарства. У промету је означено етикетом црвене боје.

Производно семе цвећа, ароматичног, лековитог и зачинског биља, као и биља које нема признате сорте а задовољава по аутентичности и чистоћи врсте. Производи се под контролом произвођача.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) прописује категорију семена до које је допуштено умножавати семе за поједине врсте пољопривредног биља.

У недостатку категорија сортног семена из става 1. овог члана Министарство може да одобри производњу у текућој години и ниже категорије семена пољопривредног биља из домаће

производње.

## II. ПРОИЗВОДЊА СЕМЕНА

### Члан 5.

Производњом семена може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач), који је уписан у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива.

Производњом семена може да се бави и физичко лице на основу закљученог уговора о сарадњи са произвођачем семена, а семе произведено у тој сарадњи сматра се производњом произвођача.

### Члан 6.

Упис у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива (у даљем тексту: Регистар) врши се на основу захтева који произвођач подноси Министарству.

Захтев за упис у Регистар садржи:

- 1) податке о произвођачу (назив, седиште, адреса, матични број и порески број);
- 2) шифру делатности произвођача;
- 3) податке о месту производње семена (катастарска парцела, обрада, нега, заштита земљишта и очување биолошких и хемијских својстава земљишта за производњу семена);
- 4) податке о врсти и категорији семена и обиму производње;
- 5) податке о одговорном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број и доказ да има завршен пољопривредни факултет, смер ратарски, повртарски, општи или други смер са положеним испитом из семенарства са најмање три године радног искуства).

Ако произвођач обавља делатност на више различитих места, у захтеву наводи податке из става 2. тач. 3), 4) и 5) овог члана за свако место производње.

Министар доноси решење о упису у Регистар.

Произвођач је дужан да сваку промену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промене.

### Члан 7.

Подаци из Регистра су јавни.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

### Члан 8.

Произвођач се брише из Регистра ако својом одлуком престане да обавља делатност производње семена или ако престане да испуњава услове из члана 6. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог закона.

### Члан 9.

Произвођач је дужан да води књигу евиденције о производњи семена.

Књига евиденције о производњи семена из става 1. овог члана садржи: број решења о упису у Регистар, име лица које обавља послове стручног руковођења производњом семена, прегледни план семенског усева, односно објекта са јасно означеним делом где се производи семе, врсту,

односно сорту и годину производње семена са којим заснива производњу, количину укупно примљеног семена, податке о начину производње, врсти и датуму извођења радова.

#### Члан 10.

Произвођач може производити семе сорти које су уписане у Регистар сорти пољопривредног биља.

#### Члан 11.

За потребе страног наручиоца од увезеног семена сорте која није уписана у Регистар сорти пољопривредног биља може се по основу закљученог уговора са страним наручиоцем производити, дорађивати и испитивати семе од стране лица која испуњавају услове за вршење ових послова.

Семе из става 1. овог члана може се производити, дорађивати и испитивати по претходно прибављеној сагласности Министарства на основу уговора са страним наручиоцем према којем страни наручилац преузима целокупну количину произведеног натуралног или дорађеног семена.

Одржавалац сорте може да по претходно прибављеној сагласности Министарства умножава и испитује предосновно семе сорте које је у поступку признавања у Републици.

Производња семена из ст. 1. и 3. овог члана подлеже здравственом прегледу.

Семе из ст. 1. и 3. овог члана није дозвољено стављати у промет на територији Републике.

Производња сортног семена за рачун домаћег наручиоца може се обављати у другој држави, на основу уговора домаћег наручиоца и иностраног произвођача, уз сагласност Министарства.

### III. КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ СЕМЕНА

#### Члан 12.

Производња семена подлеже обавезној стручној контроли.

Стручном контролом производње семена утврђује се: порекло употребљеног семена, врста, сорта и категорија.

#### Члан 13.

Стручну контролу производње предосновног семена врши одржавалац сорте.

Стручну контролу производње осталих категорија семена (у даљем тексту: контрола производње) врши Министарство.

Стручне послове контроле производње семена из става 2. овог члана Министарство може да повери стручној организацији.

Стручна организација може да врши послове стручне контроле ако има запосленог дипломираног инжењера пољопривреде, смер ратарски, повртарски или општи и дипломираног инжењера пољопривреде, смер заштита биља са најмање пет година радног искуства на пословима контроле и положен стручни испит.

#### Члан 14.

Произвођач је дужан да поднесе пријаву за вршење контроле производње Министарству у року од 15 дана од дана завршетка сетве, а најкасније:

1) за јесењу сетву до 31. децембра;

2) за пролећну сетву до 30. јуна.

#### Члан 15.

Одржавалац на основу документације о извршеној контроли производње предосновног семена издаје уверење о признавању семенског усева предосновног семена.

Одржавалац води евиденцију о издатим уверењима из става 1. овог члана и чува документацију најмање шест година.

Одржавалац је дужан да један примерак уверења из става 1. овог члана достави Министарству најкасније 30 дана од дана издавања уверења.

#### Члан 16.

Министар, на основу документације о извршеној контроли производње, издаје уверење о признавању семенског усева за остале категорије семена.

Министарство води евиденцију о издатим уверењима из става 1. овог члана и чува документацију најмање шест година.

#### Члан 17.

Министар ближе прописује: начин и поступак вршења контроле производње, образац пријаве за контролу производње, образац записника о контроли у току процеса производње, образац уверења о признавању семенског усева, садржину и начин вођења евиденције о признавању семенског усева.

#### Члан 18.

Трошкове контроле производње семена и издавања уверења о признавању семенског усева сноси произвођач и уплаћује на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике.

Висина трошкова утврђује се у складу са прописима о накнадама трошкова у управном поступку.

### IV. ДОРАДА СЕМЕНА

#### Члан 19.

Семе може да се ставља у промет ако је дорађено.

Натурално семе које се дорађује мора да има уверење о признавању семенског усева.

Натурално семе из увоза које се дорађује мора да има фитосертификат, сертификат о сортности семена (OECD) или одговарајући документ о сортности семена, издати од надлежног органа земље извознице.

#### Члан 20.

Дорадом семена може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: дорађивач), који је уписан у Регистар дорађивача семена.

#### Члан 21.

Упис у Регистар дорађивача семена (у даљем тексту: Регистар дорађивача) врши се на основу захтева који дорађивач подноси Министарству.

Захтев за упис у Регистар дорађивача садржи:

1) податке о дорађивачу (назив, седиште, адреса, матични број и порески број);

2) шифру делатности дорађивача;

3) податке о складишном простору за одвојен смештај и чување натуралног (недорађеног) односно дорађеног семена појединих врста, сорти и категорија семена, који обезбеђује очување квалитета и здравственог стања семена и податке о простору за смештај отпада који је настао дорадом семена;

4) уређаје и опрему за досушивање, пречишћавање, селектирање, паковање, затварање амбалаже, пломбирање а у зависности од врсте семена које се дорађује;

5) податке о одговорном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број и доказ да има завршен пољопривредни факултет, смер ратарски, повртарски или општи са најмање три године радног искуства на пословима дораде семена).

Ако дорађивач обавља делатност на више различитих места, у захтеву наводи податке из става 2. тач. 3), 4) и 5) овог члана за свако место дораде.

Министар доноси решење о упису у Регистар дорађивача.

У решењу о упису дорађивача у Регистар дорађивача мора да се наведе врста и категорија семена које дорађивач има право да дорађује.

Дорађивач је дужан да сваку промену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промене.

Члан 22.

Подаци из Регистра дорађивача су јавни.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра дорађивача.

Члан 23.

Дорађивач се брише из Регистра дорађивача ако својом одлуком престане да обавља делатност дораде семена или ако престане да испуњава услове из члана 21. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог закона.

Члан 24.

Ако је семе одређене врсте и сорте дорађивало више дорађивача, сматра се да је семе дорадио дорађивач који је издао декларацију.

Члан 25.

Дорађивач је дужан да води евиденцију и чува документацију о количини преузетог натуралног и дорађеног семена најмање шест година.

Министар ближе прописује садржину, облик и начин вођења евиденције из става 1. овог члана.

Члан 26.

Дорађивач може у поступку дораде припремати мешавине одређених врста и сорти семена у одређеним процентима сваке компоненте.

Свака компонента у мешавини мора испуњавати норме квалитета за ту врсту односно сорту семена.

Дорађивач је дужан да уништи отпад настао дорадом семена ситносеменних махунарки, као и отпад који има семе паразитних биљака, короа и семе заражено карантинским штетним организмима, а у присуству инспектора надлежног за послове семена.

Министар прописује начин уништавања отпада из става 3. овог члана.

Члан 27.

Отпад настао дорадом семена других биљних врста може да се користи за исхрану људи, животиња или за индустријску прераду ако је његов квалитет у складу са прописима којима се уређују питања квалитета у тој области.

Члан 28.

У току жетве односно бербе, превоза и чувања до дораде, натурално семе мора бити одвојено и обележено.

Натурално семе које се превози од њиве до места складиштења, чувања или дораде мора да прати документација о произвођачу, катастарској парцели, врсти, сорти и категорији семена.

Дорађивач је дужан да у року од 15 дана од дана пријема обраног односно пожњевеног семена, за сваки семенски усев (изолацију) пријави Министарству преузету количину натуралног семена.

Министар прописује начин пријаве обраног, односно пожњевеног семена.

## V. КВАЛИТЕТ СЕМЕНА

Члан 29.

Семе у погледу квалитета мора да испуњава прописане норме квалитета.

За квалитет семена у промету одговоран је дорађивач, односно увозник.

Члан 30.

Испитивање и утврђивање квалитета семена врши се пре стављања у промет и коришћења.

Испитивање и утврђивање квалитета семена утврђује се за сваку партију семена.

Члан 31.

Испитивање и утврђивање квалитета семена обавља акредитована лабораторија.

Дорађивач подноси пријаву за испитивање и утврђивање квалитета односно узимање узорака семена акредитованој лабораторији.

Уз пријаву за испитивање из става 2. овог члана дорађивач подноси уверење о признавању семенског усева.

Члан 32.

Привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник може да обавља послове узимања узорака семена ако има запослено лице које је дипломирани инжењер пољопривреде, смер ратарски, повртарски, општи или смер заштите биља, са најмање пет година радног искуства на истим или сличним пословима.

Квалитет семена утврђује се на узорку семена који је узео узорковач семена.



Министар прописује образац пријаве за испитивање и утврђивање квалитета семена, односно узимања узорка семена и највећу дозвољену количину семена у партији за појединачне биљне врсте и њихове мешавине.

#### Члан 33.

О извршеном испитивању квалитета семена акредитована лабораторија издаје извештај о испитивању квалитета семена.

Акредитована лабораторија дужна је да чува испитане узорке семена годину дана од дана издавања извештаја о испитивању квалитета семена, а документацију о испитивању семена најмање шест година од дана издавања извештаја из става 1. овог члана.

Акредитована лабораторија дужна је да чува испитане узорке кртоле, луковице и чешњева месец дана од дана издавања извештаја о испитивању њиховог квалитета, а документацију о испитивању шест година од дана издавања извештаја из става 1. овог члана.

Министар прописује методе узорковања и испитивања квалитета семена, образац извештаја о испитивању квалитета семена, као и начин чувања узорка кртола, луковица и чешњева.

#### Члан 34.

Дорађивач семена, односно увозник одговоран је за штету крајњем кориснику ако семе не испуњава услове у погледу декларисане врсте, сорте и квалитета семена.

### VI. ПАКОВАЊЕ, ДЕКЛАРИСАЊЕ И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ

#### Члан 35.

Семе у промету мора бити упаковано у оригинално паковање на начин који обезбеђује очување његовог квалитета.

#### Члан 36.

Семе у промету мора да одговара квалитету означеном у декларацији и на етикети.

#### Члан 37.

У зависности од врсте и категорије семена декларација и етикета мора бити јединствена према садржају, величини, боји и мора имати серијски број.

#### Члан 38.

Етикету издаје стручна организација коју овласти министар.

Етикету за ситна паковања семена издаје дорађивач, односно увозник.

Стручна организација из става 1. овог члана мора да испуњава услове у погледу стручног кадра, уређаја, опреме и простора.

Стручна организација води евиденцију о издатим етикетама.

Министар прописује ближе услове које мора да испуњава стручна организација из става 1. овог члана, величину појединачних паковања семена у зависности од врсте пољопривредног биља, као и садржину, облик и начин вођења евиденције о издатим етикетама.

#### Члан 39.

Забрањено је стављање у промет семена којем је рок важења на декларацији и етикети истекао.

Семе из става 1. овог члана може да се стави у промет ако се у поступку испитивања утврди да одговара прописаном квалитету.

Семе из става 2. овог члана пакује се и обележава у складу са чланом 38. овог закона.

Члан 40.

Забрањено је препакивање и меревање изворног оригиналног паковања семена из домаће производње и увоза.

Изузетно од става 1. овог члана дорађивач, односно увозник може да врши препакивање семена, уз сагласност Министарства.

Захтев за препакивање семена дорађивач, односно увозник подноси Министарству.

Уз захтев из става 3. овог члана дорађивач, односно увозник прилаже декларацију, односно сертификат о сортности семена (OECD), сертификат о квалитету семена (ISTA) и фитосертификат.

## VII. ПРОМЕТ СЕМЕНА

Члан 41.

Прометом семена може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник, који је уписан у Регистар.

Прометом семена на велико може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник ако за послове промета семеном има најмање једно запослено лице дипломираног инжењера пољопривреде смера ратарског, повртарског или општег.

Прометом семена на мало може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник ако у сваком продајном објекту има запослено лице са најмање IV степеном стручне спреме пољопривредне струке.

Члан 42.

У промет може да се стави семе сорти које су уписане у Регистар сорти пољопривредног биља, као и несортно семе.

Члан 43.

Семе у промету мора да се складишти и чува на начин и под условима који обезбеђују очување квалитета семена.

Промет семена не може да се обавља ван продајног објекта.

Министар прописује ближе услове које треба да испуни продајни објекат из става 1. овог члана.

## VIII. УВОЗ СЕМЕНА

Члан 44.

Увозом семена може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник, ако је уписано у Регистар.

Субјекти из става 1. овог члана могу да увозе семе сорти које су уписане у Регистар сорти пољопривредног биља и које има фитосертификат издат од надлежног органа земље извознице, као и несортно семе.

Члан 45.

Семе може да се увози само у оригиналном паковању.

Натурално семе може да се увози ако је сортно и ако је произведено за рачун домаћег наручиоца.

Семе из става 2. овог члана мора да буде упаковано и означено етикетом сиве боје.

Увозник је дужан да води евиденцију о увезеним количинама семена и семенских мешавина.

Министар прописује садржај, облик и начин вођења евиденције из става 4. овог члана.

Члан 46.

Увезено семе уз отпремницу, мора да има фитосертификат, сертификат о сортности семена (OECD) и сертификат о квалитету семена (ISTA).

Увезено семе мора да има декларацију издату од надлежног органа земље извознице, а при стављању у промет на територији Републике обележава се у складу са чланом 38. овог закона.

Семе биљних врста које нису обухваћене системом OECD сертификације, као и увоз семена из земаља које нису чланице OECD, мора да прати документ о сортности издат од надлежног органа земље извознице.

Квалитет семена из става 3. овог члана мора да буде испитан у складу са овим законом.

## IX. РАСАД ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА

Члан 47.

Производњом расада може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач расада), који је уписан у Регистар.

Производњом расада може да се бави и физичко лице на основу закљученог уговора о сарадњи са произвођачем расада, а расад произведен у тој сарадњи сматра се производњом произвођача.

Члан 48.

Упис у Регистар врши се на основу захтева који произвођач расада подноси Министарству.

Захтев за упис у Регистар садржи:

- 1) податке о произвођачу расада (назив, седиште, адреса, матични број и порески број);
- 2) шифру делатности произвођача расада;
- 3) податке о месту производње расада (катастарска парцела, објекат, обрада, нега, заштита земљишта и очување биолошких и хемијских својстава земљишта за производњу расада);
- 4) податке о одговорном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број и доказ да има најмање бв степен стручне спреме пољопривредне струке, смер биљне производње).

Ако произвођач расада обавља делатност на више различитих места, у захтеву наводи податке из става 2. тач. 3) и 4) овог члана за свако место производње.

Министар доноси решење о упису у Регистар.

Произвођач расада је дужан да сваку промену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промене.

Члан 49.

Подаци из Регистра су јавни.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

Члан 50.

Произвођач расада брише се из Регистра ако својом одлуком престане да обавља делатност производње расада или ако престане да испуњава услове из члана 48. став 2. тач. 3) и 4) овог закона.

Члан 51.

Расад може да се производи само од сорти које су уписане у Регистар сорти пољопривредног биља, као и од производног семена цвећа, ароматичног, лековитог и зачинског биља.

Члан 52.

Произвођач расада дужан је да чува оригиналну амбалажу, потврду о пореклу семена или рачун о купљеном семени и да води евиденцију о производњи расада, као и о количини произведеног расада.

Произвођач расада дужан је да Министарству поднесе извештај о количини произведеног расада најкасније до 31. децембра текуће године.

Министар прописује садржину, облик и начин вођења евиденције, као и образац извештаја из става 2. овог члана.

Члан 53.

Расад који се увози мора да буде произведен од семена сорти које су уписане у Регистар сорти пољопривредног биља, осим за сорте цвећа, лековитог, ароматичног и зачинског биља.

Расад из става 1. овог члана мора да прати сертификат о сортности семена од кога је расад произведен издат од надлежног органа земље извознице.

Члан 54.

Расад у промету мора да буде декларисан и здравствено исправан.

Расад из домаће производње декларише произвођач, а расад из увоза декларише увозник.

На амбалажи расада произвођач односно увозник ставља етикету која садржи:

- 1) име произвођача односно увозника;
- 2) назив врсте, сорте и категорије семена од којег је расад произведен;
- 3) број уверења о здравственом стању расада.

Члан 55.

Прометом расада може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник, који је уписан у Регистар.

Члан 56.

Произвођач расада може по претходно прибављеној сагласности Министарства за рачун иностраног наручиоца да производи расад сорте која није уписана у Регистар сорти

пољопривредног биља на основу уговора са иностраним наручиоцем према којем исти преузима целокупну количину произведеног расада.

Расад из става 1. овог члана није дозвољено стављати у промет на територији Републике.

## Х. МИЦЕЛИЈЕ ЈЕСТИВИХ И ЛЕКОВИТИХ ГЉИВА

### Члан 57.

Производњом мицелија јестивих и лековитих гљива (у даљем тексту: мицелије) може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач мицелија), који је уписан у Регистар.

Производњом мицелија може да се бави и физичко лице на основу закљученог уговора о сарадњи са произвођачем мицелија, а мицелије произведене у тој сарадњи сматрају се производњом произвођача.

### Члан 58.

Упис у Регистар врши се на основу захтева који произвођач мицелија подноси Министарству.

Захтев за упис у Регистар садржи:

- 1) податке о произвођачу мицелија (назив, седиште, адреса, матични број и порески број);
- 2) шифру делатности произвођача мицелија;
- 3) податке о месту производње мицелија (објекат, опрема, инструменти и лабораторијске књиге);
- 4) податке о одговорном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број и доказ да има најмање бв степен стручне спреме пољопривредне струке, смер биљне производње).

Ако произвођач мицелија обавља делатност на више различитих места, у захтеву наводи податке из става 2. тач. 3) и 4) овог члана за свако место производње.

Министар доноси решење о упису у Регистар.

Произвођач мицелија је дужан да сваку промену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промене.

### Члан 59.

Подаци из Регистра су јавни.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

### Члан 60.

Произвођач мицелија брише се из Регистра ако својом одлуком престане да обавља делатност производње мицелија или ако престане да испуњава услове из члана 58. став 2. тач. 3) и 4) овог закона.

### Члан 61.

Произвођач мицелија је дужан да води евиденцију о производњи и количини произведене мицелије и да о томе поднесе извештај Министарству најкасније до 31. децембра текуће године.

Министар прописује образац извештаја из става 1. овог члана.

Члан 62.

Мицелије у промету морају да буду упаковане и декларисане.

Мицелије у промету морају да одговарају декларисаној врсти, соју и морају да буду здравствено исправне (без присуства вируса, бактерија, гљива, нематода, инсеката, гриња и др).

Мицелије из домаће производње декларише произвођач мицелија, а мицелије из увоза декларише увозник.

Члан 63.

Прометом мицелија може да се бави привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник, који је уписан у Регистар.

## *XI. ПРИЗНАВАЊЕ СОРТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА И УПИС У РЕГИСТАР СОРТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА*

*Чл. 64-89*

*Престали су да важе(види члан 50. Закона о признавању сорти пољопривредног биља – 30/2010-III).*

## **XII. ПОСТКОНТРОЛНА ИСПИТИВАЊА СЕМЕНА**

Члан 90.

Основно и сертификовано семе које се производи, дорађује и ставља у промет подлеже постконтролном испитивању.

За постконтролно испитивање семена из става 1. овог члана користи се стандардни узорак семена као контролни узорак.

Постконтролним испитивањем семена проверава се оригиналност (сортност) и генетичка чистоћа семена.

Члан 91.

Постконтролно испитивање семена врши Министарство.

Постконтролна испитивања семена Министарство може да повери овлашћеној организацији из члана 13. овог закона.

Члан 92.

Министар прописује методе узимања узорака семена, проценат узорака који се узима сваке године за постконтролно испитивање семена, као и начин вршења постконтролног испитивања семена.

Члан 93.

Трошкове постконтролног испитивања семена сноси привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице или предузетник од кога је узорак семена узет ако семе не одговара прописаном, односно декларисаном квалитету, односно Министарство ако семе одговара прописаном, односно декларисаном квалитету.

Трошкови из става 1. овог члана утврђују се у складу с прописима о накнадама трошкова у управном поступку.

## **XIII. НАДЗОР**

#### Члан 94.

Министарство врши надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Министарство врши инспекцијски надзор преко инспектора надлежног за послове семена (у даљем тексту: инспектор).

Послове инспектора може да обавља дипломирани инжењер пољопривреде за воћарство и виноградарство, заштиту биља или ратарство и дипломирани инжењер агрономије са најмање три године радног искуства и положеним стручним испитом.

#### Члан 95.

Привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник који подлеже надзору из чл. 96. и 97. овог закона дужно је да инспектору омогући вршење инспекцијског надзора и да му без одлагања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе и изјасни се о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

#### Члан 96.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да:

- 1) врши контролу да ли је произвођач семена уписан у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива;
- 2) врши контролу испуњености услова из члана 6. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог закона;
- 3) врши контролу документације и вођења евиденције о производњи семена;
- 4) врши контролу процеса производње;
- 5) врши контролу да ли се поверени послови врше у складу са одредбама овог закона и прописима донетим на основу њега;
- 6) врши контролу да ли је дорађивач уписан у Регистар дорађивача семена;
- 7) врши контролу испуњености услова из члана 21. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог закона;
- 8) врши контролу документације и вођења евиденције о маси преузетог натуралног и дорађеног семена;
- 9) врши контролу и надзире поступак уништавања отпада који је настао дорадом семена;
- 10) врши контролу пријављивања од стране дорађивача преузете количине натуралног семена за сваки семенски усев;
- 11) врши контролу квалитета семена у доради и промету;
- 12) врши контролу документације о испитивању семена, чувања узорака семена од стране акредитоване лабораторије;
- 13) врши контролу испуњености услова стручних организација које врше штампање етикета и контролу евиденције издатих етикета;
- 14) врши контролу уписа прометника у Регистар;
- 15) врши контролу промета и коришћења семена;

- 16) врши контролу испуњености услова продајног објекта;
- 17) врши контролу уписа увозника у Регистар;
- 18) врши контролу вођења евиденције о увезеним количинама семена и семенских мешавина;
- 19) врши контролу да ли је произвођач расада уписан у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива;
- 20) врши контролу испуњености услова из члана 48. став 2. тач. 3) и 4) овог закона;
- 21) врши контролу чувања оригиналне амбалаже, потврде о пореклу семена или рачуна о купљеном семену као и вођење евиденције о производњи и количини произведеног расада;
- 22) врши контролу да ли је произвођач пријавио количину произведеног расада у року;
- 23) врши контролу расада у производњи и промету;
- 24) врши контролу испуњености услова из члана 58. став 2. тач. 3) и 4) овог закона;
- 25) врши контролу да ли је произвођач, односно прометник мицелија уписан у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива;
- 26) врши контролу вођења евиденције о производњи и количини произведене мицелије;
- 27) врши контролу производње и промета мицелија;
- 28) врши контролу увођења нових сорти у производњу и одобравање увођења у производњу стране сорте;
- 29) врши контролу одржавања сорте по прописаним методама;
- 30) врши контролу да ли су увезене сорте уписане у Регистар сорти пољопривредног биља;
- 31) узима узорке семена, без накнаде, ради испитивања и утврђивања квалитета семена и за постконтролне тестове;
- 32) проверава да ли је у поступку контроле производње семена сорта чије се семе производи уписана у Регистар сорти пољопривредног биља, односно у регистар заштићених сорти и да ли је регулисано право коришћења сорте са носиоцем права заштите сорте;
- 33) контролише извршавање мера по овом закону.

#### Члан 97.

У вршењу послова из члана 96. овог закона инспектор је овлашћен и дужан да:

- 1) забрани производњу семена ако произвођач није уписан у Регистар произвођача семена или више не испуњава услове из члана 6. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог закона;
- 2) забрани производњу ако није пријављена у складу са чланом 14. овог закона;
- 3) забрани производњу, коришћење и промет семена сорти које нису уписане у Регистар сорти пољопривредног биља, односно које су брисане из Регистра сорти пољопривредног биља;
- 4) забрани дораду семена ако дорађивач није уписан у Регистар или више не испуњава услове из члана 21. овог закона;



- 5) забрани дораду, коришћење и промет натуралног семена које нема уверење о признавању семенског усева;
- 6) забрани производњу, дораду, коришћење и стављање у промет семена супротно одредбама овог закона;
- 7) забрани промет семена ван продајног објекта;
- 8) одузме и уништи семе које се производи, дорађује, користи или ставља у промет супротно одредбама овог закона;
- 9) нареди отклањање утврђене неправилности када у поступку надзора утврди да пропис о семену није примењен или је неправилно примењен и одреди за то потребан рок;
- 10) забрани стављање семена у промет које није дорађено, које није прописно упаковано, није у оригиналном паковању, није декларисано и обележено у складу са овим законом, које не одговара прописаном квалитету или чији квалитет није утврђен на прописан начин;
- 11) забрани стављање у промет семена коме је рок важења на декларацији и етикети истекао;
- 12) забрани производњу расада ако произвођач расада није уписан у Регистар или више не испуњава услове из члана 48. овог закона;
- 13) забрани производњу, коришћење и стављање у промет расада супротно одредбама овог закона;
- 14) одузме и уништи расад који је стављен у промет супротно одредбама овог закона;
- 15) забрани производњу мицелија ако произвођач мицелија није уписан у Регистар или више не испуњава услове из члана 58. овог закона;
- 16) забрани производњу, коришћење и стављање у промет мицелија супротно одредбама овог закона;
- 17) одузме и уништи мицелије који је стављен у промет супротно одредбама овог закона.

Мере из става 1. овог члана налажу се решењем инспектора у управном поступку.

Трошкови који настану приликом одузимања, чувања и уништавања семена, расада и мицелија на основу овлашћења из става 1. тач. 8), 14) и 17) овог члана падају на терет лица од којег је семе одузето.

Одузето семе које може да се користи за исхрану риба и стоке и за производњу сточне хране може да се уступа јавном лицитацијом заинтересованом привредном друштву, односно предузећу или другом правном и физичком лицу и предузетнику само за те намене.

## Члан 98.

У вршењу инспекцијског надзора испитивања и утврђивања квалитета узорка семена узорак семена узима инспектор.

Испитивање и утврђивање квалитета узорка семена Министарство може да повери акредитованој лабораторији.

Трошкове испитивања и утврђивања квалитета узорака семена из става 1. овог члана сноси правно лице или предузетник од кога је узорак узет, ако семе не одговара прописаном, односно декларисаном квалитету, односно Министарство ако семе одговара прописаном, односно декларисаном квалитету.

Трошкови из става 3. овог члана утврђују се у складу с прописима о накнадама трошкова у управном поступку.

Члан 99.

Против решења инспектора може се изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

По жалби против првостепеног решења инспектора решава министар.

Решење из става 3. овог члана коначно је.

#### XIV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 100.

Новчаном казном од 200.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) поступи супротно одредбама члана 4. овог закона;
- 2) се бави производњом, прометом и увозом семена или производњом и прометом расада или производњом и прометом мицелија а није уписано у Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива (члан 5. став 1, члан 41. став 1, члан 44. став 1, члан 47. став 1, члан 55, члан 57. став 1, члан 63);
- 3) не пријави Министарству промену података у прописаном року (члан 6. став 5, члан 21. став 6, члан 48. став 5, члан 58. став 5);
- 4) производи семе супротно одредбама чл. 10. и 11. овог закона;
- 5) обавља поверене послове стручне контроле производње семена из члана 13. став 2. овог закона, а не испуњава прописане услове (члан 13. став 4);
- 6) се бави дорадом семена, а није уписано у Регистар дорађивача семена (члан 20);
- 7) обавља испитивање и утврђивање квалитета семена, а не испуњава прописане услове из члана 32. ст. 1. и 2. овог закона;
- 8) ставља у промет семе које не одговара прописаним нормама квалитета означеним у декларацији и на етикети (члан 36);
- 9) издаје етикету, а не испуњава услове из члана 38. став 3. овог закона;
- 10) стави у промет семе за које је рок важења из декларације и етикете истекао (члан 39. став 1);
- 11) стави у промет семе сорти која није уписана у Регистар сорти (члан 42);
- 12) увезе семе супротно одредби члана 44. став 2. овог закона;
- 13) увози семе које није у оригиналном паковању (члан 45. став 1);
- 14) увози натурално семе супротно одредбама члана 45. ст. 2. и 3. овог закона;
- 15) производи расад од сорте која није уписана у Регистар сорти (члан 51);

16) увози расад који није произведен од семена сорти које су уписане у Регистар сорти и који не прати сертификат о сортности семена (члан 53);

17) сорту која је брисана из Регистра сорти стави у промет после три године од дана брисања из Регистра сорти (члан 82. став 2);

18) поверене послове контроле одржавања сорте не врши у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега (члан 87);

19) не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у привредном друштву, односно предузећу или другом правном лицу.

За радње из става 1. овог члана поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређених делатности за правно лице и одговорном лицу да врши одређене послове у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 101.

Новчаном казном од 150.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице, ако:

1) ставља у промет натурално семе супротно одредбама члана 19. овог закона;

2) поступи супротно одредби члана 26. став 3. овог закона;

3) не чува испитане узорке семена и документацију о испитивању семена у складу са одредбом члана 33. став 2. овог закона;

4) не чува испитане узорке кртоле, луковике и чешњева као и документацију о њиховом испитивању у складу са одредбом члана 33. став 3. овог закона;

5) стави у промет семе супротно одредби члана 35. овог закона;

6) препакује и размерава изворно оригинално паковање семена из домаће производње и увоза (члан 40. став 1);

7) семе у промету не складишти и не чува у прописаним условима (члан 43. став 1);

8) поступи супротно одредби члана 52. став 1. овог закона;

9) у промет ставља расад који није декларисан и здравствено исправан (члан 54. став 1);

10) производи расад за рачун иностраног наручиоца без сагласности Министарства (члан 56. став 1);

11) поступи супротно одредби члана 56. став 2. овог закона;

12) стави у промет мицелије супротно одредбама члана 62. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у привредном друштву, односно предузећу или другом правном лицу.

Члан 102.

Новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) Министарству не поднесе пријаву за вршење контроле производње у року из члана 14. овог закона;
- 2) Министарству не достави уверење о признавању семенског усева предосновног семена у року из члана 15. став 3. овог закона;
- 3) не води евиденцију и не чува документацију у складу са одредбама члана 25. овог закона;
- 4) Министарству не поднесе пријаву за сваки семенски усев (изолацију) о количини натуралног семена у прописаном року (члан 28. став 3);
- 5) врши промет семена ван продајног објекта (члан 43. став 2);
- 6) не води евиденцију о увезеним количинама семена и семенских мешавина (члан 45. став 4);
- 7) Министарству не поднесе извештај о количини произведеног расада у прописаном року (члан 52. став 2);
- 8) не води евиденцију о производњи и количини произведених мицелија и о томе не поднесе извештај Министарству до прописаног рока (члан 61. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 30.000 динара и одговорно лице у привредном друштву, односно предузећу или другом правном лицу.

Члан 103.

Ако радње из члана 100. став 1. тач. 1) до 4), тач. 6) до 8), тач. 10) до 17) и тачка 19), члана 101. став 1. тач. 1) и 2), тач. 5) до 12) и члана 102. овог закона учини предузетник, казниће се за прекршај новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара.

Члан 104.

Новчаном казном од 2.500 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако се бави производњом семена, расада или мицелија, а није закључило уговор са произвођачем семена, расада, односно мицелија (члан 5. став 2, члан 47. став 2, члан 57. став 2).

## XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

Привредно друштво, односно предузеће, друго правно лице и предузетник, који се баве производњом семена, дорадом, прометом и увозом семена дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 106.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93 и 35/94) и Закона о признавању сорти пољопривредног и шумског биља („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98 и 37/02) ако нису у супротности са овим законом.

Члан 107.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, бр. 54/93 и 35/94) које се односе на семе и одредбе Закона о признавању сорти пољопривредног и шумског биља („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98 и 37/02) које се односе на признавање сорти семена.

Члан 108.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.